

KORE EDEBİYATI • 해질무렵

Gün- batımında

Hwang

Sok-yong

—
Dünya
Edebiyatı
Roman
—

—
Çeviren:
S. Göksel
Türközü
—

Hwang Sok-yong, 1943'te Çin'de doğdu. Ailesi 1945'te Kore'ye geri döndü. Dongguk Üniversitesi'nde felsefe öğrenimi gören yazar, Vietnam Savaşı'na katıldı. Yazarlığının yanında, ülkesinde insan hakları ve demokrasi savaşı verdi. Gönüllü sürgünle New York'ta ve Berlin'de yaşadı. 1993'te Seul'e döndüğünde hüküm giydi ve 1998'de özel afla salıverilinceye dek cezaevinde kaldı. Aralarında PEN ve Amnesty International'ın da olduğu pek çok kuruluş, serbest kalması için kampanyalar düzenledi. Eserlerinde sıklıkla yurtsuzluk temasını işleyen Hwang Sok-yong hem güneyde hem de kuzeyde çok sevilmektedir. Seul'de yaşayan yazarın kitapları pek çok ulusal edebiyat ödülüne değer görülmüştür.

DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN DİĞER KİTAPLARI

Prensese Bari
Tanıdık Şeyler

GÜNBATIMINDA

Orijinal adı: 해질무렵

© Hwang Sok-yong 2015

Yazan: Hwang Sok-yong

İngilizceden çeviren: S. Göksel Türközü

Yayına hazırlayan: Kemal Küçükgedik

Türkçe yayın hakları: © 2024 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Bu kitabın Türkçe yayın hakları Kalem Ajans aracılığıyla The Susijn Agency'den satın alınmıştır.

Literature Translation Institute of Korea (LTI Korea) desteğiyle yayımlanmıştır.

1. baskı / Aralık 2024 / ISBN 978-625-6162-76-1

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Kardelen Akçam

Sayfa uygulama: Yeşim Ercan Aydın

Baskı: Ana Basın Yayın Gıda İnşaat San. ve Tic. A.Ş.

Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. 2622 Sk.

Güven İş Merkezi, No: 6/13 Bağcılar - İSTANBUL

Tel. (212) 446 05 99

Sertifika No: 52729

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Günbatımında

Hwang Sok-yong

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

Çeviren: S. Göksel Türközü

1

Seminer bitti.

Projektör kapandı ve ekran görüntüsü kayboldu.

Kürsünün üstüne koyduğum suyun yarısını içtim ve bir uğultuyla ayaklanan izleyicilerin arasına indim. Konu “Eski Şehirleri Geliştirme ve Şehir Planlaması” olmasına rağmen katılımın çok olmasının nedeni belki de çıkar ilişkileriydi. Belediyenin özel planlama komitesinden sorumlu yönetici bana yol gösterdi ve onu takip ederek konferans salonunun dışındaki lobiye çıktım. Herkes arkasını dönmüş çıkışa doğru ilerlerken, genç bir kadın dışarı çıkan kalabalığın arasından bana doğru yaklaşıyordu.

“Hocam, bir dakika lütfen.”

Üzerindeki kot pantolon ve tişörtüyle sıradan görümlü, küt saçlı kadın, makyaj bile yapmamıştı. Durdum ve kadına baktım.

“Size iletmem gereken bir şey var.”

Şaşırmış halde kadına bakarken uzattığı kâğıdı gördüm. İsim büyükçe, telefon numarasına benzeyen sayılırsa küçük şekilde yazılıydı.

“Bu nedir?”

Kâğıdı alıp sorarken kadın çoktan uzaklaşıyordu. “Eskiden çok yakından tanıdığınız biri... Mutlaka aramanızı istiyor” dedi.

Ben başka bir şey soramadan genç kadın insanların arasında kayboldu.

Yongsan kasabasına gitmemin sebebi Byonggu Yun'un karısının gönderdiği SMS'ti. Yun çocukluktan beri akciğer arkadaşımdır. İlkokulu memleketim Yongsan'da okudum ve Yun bizim evin hemen arkasındaki evde yaşayan sınıf arkadaşımdı. Kasabada yaşayanlar çoğunlukla yeni yapılan Cungang Caddesi boyunca dükkânları olan ya da okul ve idari birim gibi resmi dairelerde çalışan kişilerdi; geniş avlulu nezih geleneksel Kore evi *hanoklarda* yaşayanlar ise tahminimce kasabanın ilçenin her yerinde tarım arazileri olan toprak sahipleriydi. Babam kasaba idari ofisinde kâtip olarak çalışıyor, aldığı çok az ücretle evini geçindiriyordu.

Savaş her yeri kasıp kavurmuş olsa da Yongsan, Nakdong Nehri köprübaşının iç taraflarında kaldığından, eskisinden farklı pek bir şey yoktu. Annem bir keresinde bana babamın savaştan sağ salim döndükten sonra kasaba ofisinde işe girebilmesinin savaş sırasında bir muharebede gösterdiği üstün başarıdan dolayı madalya alıp bir süre kaymakamlıkta kâtip olarak çalışması sayesinde olduğunu söylemişti. Babam kasabadaki ırgatlıktan gelen gençler arasında ilkokulu bitirip Japonca ile Çin karakterlerini okuyup yazmayı bilen tek kişiydi. Babamın çalışma sehпасının üstünde köşeleri sararmış yasalar külliyatı ve kamu yönetimi gibi eski kitaplar tertipli dururdu. Sonraları köyden ayrılıp şehre gittiğinde, babamın bir süre noterde kâtiplik yaparak geçinebilmesi belki de bu kitaplar sayesindeydi. Fakirdik ama yine de babamın düzenli bir memur maaşı ve her yıl kışlık erzakımızı temin ettiğimiz annemin ailesinden kalma küçük bir tarlamız vardı. Yaklaşık üç dönümlük çeltik tarlasını, annem gelin giderken büyükbabam vermişti.

Yaşadığımız ev, kasabanın dışına doğru dağ yamacının başladığı yokuştaydı ve üç odası, ortasında geniş bir hayat bulunan

normal bir evdi. Byonggu'nun eviyle bizim evin arasında sadece bir taş duvar vardı ve bizimkinden daha yüksek yerdeydi. İki odalı ve bir mutfağı olan, aslında derme çatma bir kulübeydi; ilk başta toprak duvarlı, saman çatılıyken, sonradan çatı arduazla değiştirilmişti. Byonggu benim çocukluk arkadaşım olmasına rağmen aslında onu pek tanımıyorum. Ailem ben ilkokuldan mezun olduğumda Yongsan kasabasından ayrılıp Seul'e taşındı. Onunla tekrar buluşabilmem yıllar sonra, kırkımıza merdiven dayadığımız dönemdeydi. Seul merkezindeki bir otelin kafesinde.

"Benim kim olduğumu çıkardın mı?"

Gyongsan bölgesinin şivesiyle sorduğunda kim olduğunu hatırlayamadım. Lacivert bir takım elbise giymişti ve o zamanlar yüksek rütbeli devlet memurlarının yaptığı gibi gömleğinin yakasını ceketinin üzerine çıkarmıştı. Byonggu Yun adını ve Yongsan kasabasını söyler söylemez, unuttuğum lakabı sanki sihirli bir değnek değmiş gibi ağzımdan dökülüverdi.

"Yanık Tatlı Patates, sen Yanık Tatlı Patates değil misin?"

Aralarında kan bağı olan insanların bile yirmi yıl sonra karşılaştıklarında birbirine anlatacak pek bir şeyleri olmaz. Genellikle aile ilişkileri olsun, şu anki hayatları olsun birbirlerine sorup cevaplar, doğallıkla beraber kahve içer, kartvizit ya da iletişim bilgilerini falan alıp verir, bir ara buluşup bir tek atalım diye havada kalan bir sözle ayrılırlar. Ardından ya hayatları boyunca hiç görüşmez ya birkaç telefon görüşmesi yapar ya da tekrar içki içmek için buluşurlar. Ancak bir süre sonra sohbet sıkıcı hale geleceğinden görüşmeyi çok fazla sürdüremezler. Kim olursa olsun herkesin kendi hayat şartlarına bağlı çıkarları vardır ve aralarında ortak nokta yoksa akrabalar bile bayram günleri dışında nadiren bir araya gelirler. Yun ile yıllar sonra yeniden görüşmeye başlamamızın sebebi, benim Hyonsan Mimarlık'ta çalışmam ve onun orta ölçekli bir inşaat şirketi olan Yongnam İnşaat'ı yeni devralmış olmasıydı. "Yanık Tatlı Patates" lakabını hatırlayıp söyler

söyemez Byonggu Yun'un gözleri yaşlarla doldu ve birden elimi tutup kekeleyerek lakabımı unutmadın mı, diye sordu.

Onların evi bizim avlunun solundaki, yetişkin birinin kollarıyla saramayacağı kadar kalın bir zelkova ağacının olduğu duvarın arkasındaydı ve her sabah kafasını duvarın üzerinden uzatır, okula gidelim diye bağırdı. Evlerinin dibi, mahalledeki evlerin bittiği ve çam korusunun başladığı yamaçtı. Savaşın sonra o civarda ortakçılık yapan çiftçilerin birer ikişer toplanarak ekip biçtikleri tarlalara kabaca toprak ve taşlarla duvar örüp gecekondu yapılmaya başlamasıyla bir düzine hane ortaya çıkmıştı. Kasabada zor ve sıkıcı işlerde, sıvacılık, marangozluk ve idare biriminin ufak tefek işlerinde çalışıyor ve her hasat zamanı çevredeki tarlalarda imece usulü yardımlaşarak geçiyorlardı.

Ben de o evlerden birinde doğdum ve emin değilim ama Byonggu, ilkokul 3. sınıfa giderken bizim arkamızdaki eve taşınmıştı. Taşındıkları gün önce o bana yaklaştı ve o gün öğleden sonra birlikte arkadaki tepeye çıkarak oynadık. Byonggu'nun cana yakın annesi, çalıştığı çiftlikte tatlı patates çıkardıktan sonra filizlerini toplayıp getirmişti ve tadına bakmamız için bize bir kap verdiğini de hatırlıyorum. Yun Byonggu, ara sıra öğle yemeği için okula birkaç tatlı patates getirirdi. Babası nereye gidiyorsa artık, eve döndüğünde zilzurna sarhoş olur, yüksek sesle bağıırır hatta karısını dövdüğü bile olurdu. Yakınlardaki şehirde bir inşaat alanında ustabaşı olarak çalıştığını duymuştum.

Yun Byonggu'yu unutmamamın sebebi, bir gün arkadaki tepeye çıkıp yaktığımız ateşte tatlı patates pişirip yerken çıkardığımız yangındı. Sıcak patateslerin kabuklarını soyalım derken dikkatimizin dağıldığı bir anda alevler kuru otlara yayılmıştı ve ikimiz çılgına dönmüş halde alevleri kovalamış, ayağımızla basmış ve ceketimizi çıkarıp vurarak alevleri söndürmek için elimizden geleni yapmıştık ama alevler kısa sürede dört bir yana yayılmıştı. Telaşlanarak koşar adım tepeden inerken yangın çıktı diye

bağırınca onlarca insan evinden fırlamıştı. Mahalle sakinleri arkadaki tepeye akın ederek hava kararana kadar hengâme içinde, güç bela yangını söndürmüşlerdi.

Byonggu ve ben, kargaşanın ortasında ilçe ofisinin önündeki toplum merkezinde saklanıyorduk. Toplum merkezi, belirli zamanlarda dini ayinlerin yapıldığı bir yerdi ve toplantı salonu ya da tekvando salonu olarak kullanılmaktaydı. Karanlık toplum merkezinde birbirimize yaslanarak uykuya dalmıştık. Ailelerimiz ve komşular, bizi bulmak için gece geç saatlere kadar dağlarda dolaşmak zorunda kalmıştı. Ertesi gün okula gidince kasabada ne kadar ünlü olduğumuzu öğrendim. Öğretmenler odasının önünde “Ateş Yakmak Yasak ve Tehlikelidir” yazılı bir tabela tutarak cezalandırıldık. Byonggu’ya “Yanık Tatlı Patates” lakabının takılması o sıralarda olmalıydı ama ilk kimin böyle hitap ettiğini hatırlamıyorum. Bastıbacak olmasının yanı sıra yuvarlak ve esmer yüzünde zekice parlayan gözleri yüzünden ona tam uyan bir lakaptı.

Mimarlık bölümünde okuyup bu meslekte devam etmem ya da Yun’un bir inşaat şirketinin yönetim kurulu başkanı olması sadece bir tesadüften ibaretti ama sonrasında aynı dili konuşmamız birbirimize ihtiyacımızın olmasından dolayıldı. Ailecek Yongosan kasabasından ayrıldıktan sonra onun hayatını nasıl devam ettirdiğini, neler yaşadığını, onlarca yıl sonra tekrar bulduğumuz gün bir Japon restoranında tüm ayrıntılarıyla dinledim. Kim olursa olsun herkes için nice zorluklar yaşadığı geçmişi, kan ve gözyaşı dolu bir tarihtir ancak bu herkese anlatılıp övülecek bir şey değildir. Gençlere, siz tarımın zor dönemlerini bile bilmezsiniz, öğle yemeği yiyemediği için hızla okul bahçesindeki çesmeye koşan çocukları nereden bileceksiniz diye yakınmak kadar beyhude ve anlamsızdır.

Byonggu’nun notları düşüktü; aylık okul ücretini de zar zor ödediklerinden beşinci sınıfta mı ne okulu bıraktı. Aylak aylak dolaşırken, gazete dağıtıp araba pazarında seyyar satıcılık ya-

parken bir şekilde kamyoncu muavini oldu. Babası büyük şehre gittikten sonra bir daha dönmedi, cana yakın annesi kasabadaki bir lokantada çalışmaya başladı ve kız kardeşiyse cilt bakımı tekniklerini öğreneceğim diyerek evden kaçtı. Byonggu Yun ve ben 70'lerin ortalarında sırayla askere gittik. Ben üniversitede okurken askere gittiğime göre, ondan biraz daha geç askere gittim sanırım. Yun, daha sonra hayatında bir dönüm noktası olan inşaat taburuna atanarak iş makineleri eğitimi aldı. Askerden terhis olur olmaz iş makineleri teknisyenlik sertifikası aldı ve o dönemde faaliyete geçen kırsal modernizasyon işine girdi.

İlk işi bir kepeç kiralayarak başladığı tarım arazisi iyileştirme projesiydi. Tarım arazilerini iyileştirme projesi, ortaklığı bozulan çiftçilerin, hatta tarlası 10 *macigi'*den¹ az olan küçük çiftçilerin bile artık geçimlerini sağlayamadıkları için sattıkları tarım arazilerini onlardan satın alan zengin çiftçiler merkezinde yeniden düzenlenen, *Saemaul* Kampanyası² zamanında gelişip büyüyen bir işti. Tarım arazilerinin yeniden pay edilip suyollarının yenilenmesi işiydi. Bu çalışma her bölgedeki güçlü toprak sahiplerinin öncülük ettiği ve yerel yönetimle birlikte gerçekleştirdiği bir projeydi ve Byonggu onların emrine girip gayretle çalışmıştı. İlk birkaç yıl filosuna ancak birkaç iş makinesi daha eklemekle yetinmişti ama sonrasında kırsalda anayolların yapımını üstlenerek kasaba sınırlarını aşmış, hatta bölge düzeyinde çalışmaya başlamıştı. O zamandan itibaren, milletvekili olsun, hâkim, savcı olsun, pek çok önemli şahısla ilişki ağını genişletmişti. Birkaç çeşit kartviziti vardı ve unvanları sıkışık halde sıralanmıştı. İlk sırada elbette bir inşaat şirketinin CEO'luğu, ardından siyasi bir partinin danışma kurulu üyeliği, genç liderler komite üyeliği, burs vakfı yönetim kurulu üyeliği, gençlik konseyi, *Rotary* kulübü ve

1. Çeltik tarlası için kullanılan ölçü birimi. 10 *macigi* yaklaşık 6 dönümdür. (ç.n.)

2. Yeni Köy Hareketi. Kırsal bölgelerin gelişmesi için 1970 yılında başlatılan kalkınma hareketidir. (ç.n.)

Lions kulübü vs. Tekrar karşılaştığımız sıralarda, iflas etmiş bir inşaat şirketini devralmış ve büyük şehirde apartman sitesi inşa etmeye başlamıştı. Kimin ilk aradığı fark etmeksizin, birbirimizin ihtiyaçlarına göre sık sık telefon görüşmeleri yaptık, görüştük ve birkaç işi de birlikte yaptık.

Karısından gelen mesaj aynen şöyleydi. “Yığılıp kaldı. Hastalanmadan önce bile ikide bir sizi soruyordu, lütfen bir kez gelin.”

Pek canım istemediği halde Yongsan kasabasına gitmeye karar vermemin sebebi neydi? Belki de birkaç gün önce Giyong Kim’in bana söylediği şu sözlerdi. “Zaman, mekân, insan mı diyorlar? Mimarlığımızda insan var mıydı ki? İnsan olsaydı, en azından ölmeden önce pişmanlık duyardı. Hyonsan Mimarlık ya da sizler, hepiniz suçunuzu kabullenmelisiniz.”

Kim, benim üniversiteden üst devremdi. Bu söyledikleri karşısında hafifçe gülüp tartışmaktan kaçınmamın sebebi onun son evresindeki kanserle mücadele etmesi değildi. Onu severdim. Aptalca masumiyetiyle, insanlara ve dünyaya karşı karşılıksız sevgisiyle alay etmez, bu tavrını severdim. Etraftakiler onun idealizminin yetenek eksikliğinden kaynaklandığını söylerdi ama bence Giyong Kim’in en yetenekli olduğu şey tam da buydu. Ona karşı hoşgörüm, dünyayı karşılıksız sevmemeye karar verdikten sonra onunla arama mesafe koyup uzaktan izlememden kaynaklanan esneklik gibi bir şeydi. Uzun zaman önce insanların ve dünyanın güvenilmez olduğu sonucuna varmıştım. Bir süre sonra insanlar istedikleri değerlere tutunur ve diğerlerini bir kenara atar veya keyiflerince bozar. Geriye kalan değerleri de uzun zaman önce kullanılmış eski bir eşya gibi tavan arasına tıklır. Binalar neyle mi inşa edilir? Buna en nihayetinde para ve güç karar verir. Sadece bunların karar verdiği hatıralar şekillenir ve uzun süre kalır.

Tepeyi geçer geçmez Yongsan kasabasına ulaşılıyordu. Ailecek buradan ayrıldığımız geceyi hatırladım. Babam ve annem,

kamyonun sürücü koltuğunun yanında oturuyordu ve erkek kardeşimle ben de kamyon kasasında, eşyaların arasına çömelip oturmuştuk. Şose yolda giderken kamyon tangırdayıp her sarsıldığında, içinde çeşitli mutfak eşyalarının bulunduğu *hamcmai*³ sallanıyor ve yüksek bir ses çıkarıyordu. Haliyle porselen tabakların neredeyse yarısı kırılmıştı. Gün ağarıp Seul karayoluna vardığımızda ancak o zaman kamyondan inerek pirinç çorbası *gugbab* içtik. Kasabadan ayrılmadan akşam yemeği bile yiyemediğimiz için sıcak çorbayı hapur hapur içmiştik. Annem, “Mahvolan herif gece yarısı kaçar derler...” derken gözyaşlarına boğulmuştu.

Yongsan’a en son 15 yıl önce gitmiştim. Byonggu Yun’un memleketten bir ev satın aldığını söyleyerek sıklıkla gidip geldiği zamanlardı. Yun, epey ciddi, “İnsanlar kökenlerini unutmamalı” dedi. Ben boş bir tebessümle onu onaylar gibi yaptım ama onun böyle bir şey söylemesinden aşırı utandım. Yongsan’da büyük toprak sahibi olan Co ailesinin eski evini yıktırdı ve baraj gölüne bakan çamlık tepenin tamamını satın alarak yerleşti. O zaman bile oradan görünen kasabanın eski halinden hiç eser yoktu. Kırsalda zamanın şehre göre daha yavaş geçtiği söylenir ancak kırsalı terk edenler için film şeridi gibi hissedilir. Kimi zaman kaderin bir cilvesi ile bir iki kez uğrasak mı uğramasak mı derken, on yıllık zaman daha dün gibi gelir ancak tanıdık yüzler birer birer kaybolur ve Seul’de gördüğümüz binaların, manzaraların ana caddenin her iki tarafını da işgal ettiğini görürüz. Daha sonra hızla giden bir arabanın camından seyredilen manzara gibi kısa sürede geçip gider.

Byonggu Yun’un karısı beni gördüğü anda bir mendille göz yaşlarını sildi. Eskiden ilkokul öğretmeniydi ve Byonggu’nun işlerinin tıklarında gitmeye başladığı seksenlerin başında evlenmiş-

3. Hamcmai: Leğen işlevi gören bir çeşit tekne. (ç.n.)

lerdi. Aslında evliliğini hiçbir sorun yaşamadan iyi idare ettiğini düşünüyordum. Karısı, hastane odasının önünde benimle karşılaşınca kendi kendine konuşur gibi mırıldandı.

“Siyaset rüzgârına kapılma diye o kadar tembihlediğim halde...”

Ameliyatı çoktan biten Byonggu Yun komadaydı. Belki de bu onun için iyi olmuştu. Mahkemeye çıkıp savcılıkla görüşmesine bir hafta kalmıştı. Belki de olaya karışanlar bu haberi duyup rahatlamışlardır. Her türlü tıbbi cihaza bağlı halde ölü gibi yatan Yun’un başucunda uzun süre oturdum. Yüzünün yarısı oksijen maskesiyle kaplıydı. Yun’un karısı, oğlunun vilayet hastanesine nakledelim dediğini ancak yolda ne olacağını bilmediği için buraya yatırdıklarını söyledi. En büyük oğluyla akşam yemeği yerken beni neden aradığını sordum. Oğlu ciddi bir biçimde konuştu. Bir süre önce Yun memleketteki eski evlerinin olduğu yerde bir anıt bina inşa etmek istediğini söylemişti.

“Babam şöyle demişti; sizin evinizin bulunduğu yer ve çevresi yaklaşık 500 *pyong*’muş..⁴ Sizin tasarımınızla bir bina inşa edip bir Kültür Vakfı kuralım.”

İçimden gülmek geldi ama ciddiyetimi koruyarak karşılık verdim.

“Bunu baban iyileştikten sonra düşünsük iyi olur.”

Seul’de babasının şirketini yönetmekten sorumlu olan oğlu da anlattıklarının ortama uygun bir konu olmadığını çok iyi biliyor gibiydi. Yemek yerken bile hem defalarca cep telefonunu kontrol etti, hem de dışarı çıkıp sesini yükselterek bir şeyler emretti. Son zamanlarda Yongsan kasabası gibi kırsalda nüfusun giderek azalmasından endişe duyduğunu söyledi. Hanelerde sadece birer yaşlının kaldığı ya da çok sayıda boş evin olduğu köy sayısının az olmadığından dem vurdu. Gençlerin tohumu kuruyalı uzun

4. *Pyong*: 500 *pyong* yaklaşık 1650 m² dir. (ç.n.)

zaman oldu diyerek kırsaldaki durum hakkında bilgiçlik tasladı. Açıkçası ister o olsun ister ben olayım, böyle bir yere ancak yılda ya bir ya da iki kez geldiğimiz için söyledikleri yanlış da değildi.

Çoktan hava kararmıştı ve oğlunun rezervasyon yaptırdığı motele gittim. Koridorun iki ucuna mobese yerleştirilmiş, aydınlatmadan televizyon ve klimaya varıncaya kadar hepsinin uzaktan kumandayla ayarlanabildiği pek modern bir tesisti. Yerimi yadırgadığım için bir türlü uykuya dalamadım. Neden kırsalın her köşesinde sokak lambası var ki diye homurdanarak pencereden sızan ışığı engellemek için perdeyi özenle düzelttim.

Erken uyandım. Masanın üzerinde karanlıkta parlayan dijital saate baktığımda saat 7.10'du. Gençliğimden beri sabahları çok uyurum. Diğer işyerlerinden farklı olarak, mimarlık ofisinde her bir çalışan önceden planlanmış işleri üstlenerek yapar, yaratıcılık konularına da takılmaz. Kendi mimarlık ofisimi açtıktan sonra haftada iki ya da üç kez ofise gidiyordum ve sabah 10'dan sonra uğrayınca yapacak fazla bir iş yoksa öğleden sonra erkenden çıkardım. Hayatım boyunca gece geç saatlere kadar çalışan benim için elâlem mesaiye başladıktan sonra yavaş yavaş kalkıp faaliyetlere başlamak uzun zaman önce edindiğim bir alışkanlıktı.

Saat daha erkendi ama motel odasında öylece yatamazdım. Motelden anayola çıktığımda hemen karşıda şehirlerarası otobüs terminalini gördüm. Kırsalda yaşayanlar her zaman çalışkandır. Daha şimdiden terminalin önü insan ve taksi kaynıyordu. Bu sefer, böyle kırsal kasabada neden bu kadar çok araba var diye homurdanarak ana cadde boyunca yürüdüm. Eski, çatısı alçak dükkânlar ortadan kalkmış, caddenin iki tarafında iki, üç katlı binalar sıralanmıştı. Caddenin sadece yönü değişmemiş, eskisinden çok daha genişlemişti.

Kavşaktan sağa dönüp ilçe idaresinin yanındaki yolla kültür merkezini geçip vardığım yokuşta iki tarafıma bakınca oralarda olması gereken çamlığı göremedim. Dar sokak kaybolmuş, iki şe-

ritli asfalt bir yol yapılmıştı. Her iki tarafta boylu boyunca uzanan taş duvarlar da yok olmuştu. Bu tarafta da aynı şekilde iki, üç katlı, kúp biçimde binalar yol boyunca sıralanmıştı. Aklımda kaldığı kadarıyla arka taraftaki tepeyi hesaplayarak sola dönüp yokuş çıkarken beton kapaklı bir rögar görünce doğru istikamette gittiğimi anladım. Eskiden küçük bir derenin aktığı mevkiydi. Bir gün sarhoş halde eve dönen babam oraya düşmüştü ve ben orada kurbağa yakalardım.

Tarlalar arasında bir iki ev görölüyordu. Bizim ev görünmüyordu. On beş yıl önce geldiğimde yıkık dökük evimizde birileri yaşıyordu ama daha sonra ev boşalmış ve sonunda da yıkılmış olmalıydı. Byonggu'ların evlerinin avlusundan bakıldığında köşede görünen, bir insanın kollarıyla saramayacağı kadar geniş zelkova ağacını hatırlıyordum. O ağaç da yoktu. Daha doğrusu vardı ama ağaç kesilmiş, sadece ölü ağaç kütüğü kalmıştı. Kütüğün her yerinden irili ufaklı mantarlar çıkmıştı. Byonggu'nun evinin bulunduğu yere kadar yaslmasına düzeltilmişti ve her bir karığı siyah plastikle kaplanmış acı biber tarlası, geniş bir yer kaplıyordu. Arka tepedeki ağaçlar eskisine göre daha yeşil ve daha sıktı.

Geriye kalanlardan daha fazla insanın terk ettiğı bu kasabanın gelişip büyümüş halini anlayamıyordum. Motelden alışveriş merkezine ve konutlara varıncaya kadar iki, üç katlı kutu gibi betonarme binaların yapıldığı kasaba, eskisinden daha ıssız görünüyordu. Alçak çatıların üzerinden yükselen pilav buharı hiçbir yerde görünmüyordu. Tepeden aşağı bakıldığında, herhangi bir küçük şehrin manzarasına benziyordu ve hatta Seul'un banliyölerindeki manzaradan farksızdı. Ne ben, ne Yanık Tatlı Patates, ne çoktan vefat etmiş olan babam ve annem, ne de bu kasaba en başından beri yeryüzünde var olmuş gibiydik.

Bir hafta sonu sabahı Amerika'dan telefon geldi. Kızım son bir ay boyunca olanlardan sakince bahsetti. O benim tek çocuğum

ve Şu an Amerika'da yaşıyor. Tıp fakóltesinden mezun olduktan sonra tam teŐekkölöl bir hastanede doktor oldu ve Amerikalı bir profesörlle evlendi. YurtdıŐına okumaya gittikten sonra orada evlendi ve doğal olarak oranın insanı oldu. Kızım Amerika'ya yerleŐince karım sık sık gidip geliyordu ve artık tamamen yerleŐmek istediğinden midir nedir, birkaç yıldır geri dönmüyor. Karımın ailesinin neredeyse tamamının Amerika'da yaŐamasının üstüne zaten bir de evliliğimiz yaklaşık on yıl öncesinden beri çatırdamaya baŐladıĐından, son yıllarda iyice uzaklaŐmışız gibi aramızın düzelmesi de güçleŐti. Kızım, annesinin yeni taŐındıĐı daireyi anlattı. Orada teyzeleri ve kendi ailesiyle birlikte yaptıkları ev görme partisi hakkında konuştu. "Sağlığın yerinde mi? Annem tansiyon ilacını düzenli içmeni söyledi." Kızımın evinin yakınında yeni bir daire aldıysa, karımın geri dönme niyetinin olmadığı kesindi.

Uzun bir aradan sonra aklıma sigara geldiğinden, orayı burayı karıŐtırdım. Bazen fikirlerimi çizerken bunalırsam, aradığım kırmızı *Marlboro* paketi hep bir yerlerde olur. Çakmağı masanın üzerindeki çalışma lambasının yanında buldum ve çekmeceyi açıp bakarken bu sefer dolaptaki takım elbisenin ceplerini yoklamaya baŐladım. Elimle yoklarken bir sigara paketi hissettim. Paketi çıkarırken bir Şey pıt diye düŐtü. İki kartvizit ve bir not kâğıdı ayağımın yanında duruyordu. Kartvizitlerden biri büyükŐehir belediyesinden bir memura, diğeri ise bir dergi muhabirine aitti ve diğer not kâğıdıysa... Onları masanın üzerine koydum, sigara çıkardım ve dudaklarımın arasına aldım. Telefon numarasının üstünde büyükçe yazılı isme baktım ve içimden tekrarladım. Suna, Ça. Yıllar önce hatıralarda kalan, uzun zamandır unuttuğum bir isimdi. Geçen hafta seminer salonunda genç kadının bana kâğıdı uzattığı sahneyi hatırladım. Seminerin sonunda bir mimarlık dergisi ile röportaj yapmışım ve görüŐme sonrası birkaç kiŐiyle birlikte içmeye gitmişim ve görüŐme sonrası birkaç gün boyunca yoğun programımı halledeyim derken kâğıdı aldığımı bile unutmuşum.

Epey bir süre tereddüt ettikten sonra masanın üzerindeki sabit hatlı telefonu kendime doğru çektim ve notta yazan numaraları sırasıyla tuşladım. Uzun bir süre zil çaldı ve sesli mesaj kutusuna bağlandı. Bir şeyler diyecekken hemen telefonun ahizesini yerine koydum. Cep telefonumu bulup elime aldım ve bir mesaj gönderdim.

Ben, Minu Bak. Lütfen müsait olduğunuzda beni arayın.

Ofise uğradığımda mimar Song "Giyong Kim Bey'le bugün gezi var diyorlar da... Gideceksiniz, değil mi?" dedi.

"Üstad Giyong'la mı, ne gezisiymiş?"

"Doktor, fazla zaman kalmadı, birkaç kişi biraz hava almak için onu gezmeye götürün demiş."

"Peki, nereye gidiliyor?"

"Ganghoa'ya gidiliyormuş."

Şoförün kullandığı şirket arabası yerine Song'a eşlik etmeye karar verdim. Song, Olimpiyat Yolu'nu geçerken "Dedong İnşaat'ın yönetim kurulu başkanı İm'in mimlendiği söyleniyor" dedi.

Ne tür dedikodular duyduğunu tahmin edebiliyordum ama bilmezden gelerek sordum.

"Mimlenmiş mi, ne demek istiyorsun?"

"Mevcut hükümetle aralarının kötü olduğuna dair söylentiler var da."

Dedong İnşaat, Hangang Dijital Merkezi projesini bize emanet etmişti. Şu anda o gökdelenin yarından fazlası tamamlanmıştı. Kasten kayıtsızca karşılık verdim.

"Bizim sadece üstlendiğimiz işi yapmamız yeterli."

"Her neyse, düzgünce işi bitirmemiz gerekecek."

Song muhtemelen gazete haberini okumuştur. Yetkililerin bir iç soruşturma yürüttüklerine ve Dedong'un banliyölerde yürüt-

tüğü *Asia World* projesinin mali sorunlar nedeniyle çıkmaza girebileceğine dair söylentiler vardı.

“Uzun bir aradan sonra pikniğe gidiyoruz ya, böyle moral bozacak konulardan bahsetmeye devam mı edeceksin?”

Ben özellikle neşeyle konuşunca Song konuyu değiştirdi.

“Giyong Kim hasta olsa bile içi çok rahat olmalı.”

“Belki de haklısın çünkü çok iyimser biri.”

Hafta içi olduğundan bir kez bile durmadan Olimpiyat Caddesi’nde ilerleyip Gimpo’yu geçerek Ganghoa Çoci Köprüsü’nden karşıya geçtik. Kavşağa yakın otoparka arabayı park edip kafeye girdik. Herkesten önce gelip bekleyen Profesör Yongbin Yi elini havaya kaldırdı. Onunla yaşlarımız yakındı ve mezun olduğumuz okullar farklıydı ama Hyonsan’ın bir yarışmasında birincilik için rekabet ederken tanışmıştık. Hem iş almak için karşılıklı rekabet ettiğimiz zamanlar oldu hem de birlikte katıldığımız projeler. O da Giyong Kim gibi Avrupa’da mimarlık okumuştı. Yaptığımız iş bakımından bizim elimize su dökmeydi ama her halükârda varlıklı bir ailede büyümüş bir Seul yerlisiydi. Yongbin Yi, genç yaşta profesör olmayı seçti ve şimdi içi boş bir eleştirmen gibi davranarak yaşıyor. Günlük kıyafetlerinin üstüne beyzbol şapkası takmıştı. Sanki beni beklemiyormuş gibi konuştu.

“Hayırdır, yoğun değil miydin? Nasıl geldin?”

“Giyong Kim’i görmeyeli uzun zaman oldu.”

Otoparka bir minibüs girdi ve tanıdık bir genç adam, kafeye koşarak geldi. Mimari dergisinin baş editörüydü. Etrafına bakıp şöyle dedi.

“Hep beraber gidelim. Dongmak Plajı yakınında rezervasyon yaptırdım.”

Sürücü koltuğunun yanındaki koltukta oturan Kim üstad, biz yaklaşırken bize bakarak el salladı. Üç araba arka arkaya sahile girdik, henüz sezon açılmadığı için plaj çok tenhaydı ve gezme-

Minu Bak zengin ve başarılı bir adamdır. Seul'ün kenar mahallesinde fakir bir aileye doğmuş, hızla modernleşen bir ülkede o da zenginleşmiştir. Büyük bir mimarlık şirketinin başında çalışırken bir zamanlar âşık olduğu ve ihanet ettiği kadından bir mesaj alır. Anılar birden canlanır ve Minu yıllar önce geride bıraktığını düşündüğü dünyayı ziyaret etmek ister. Ancak suç, fakirlik ve şiddetle birlikte aşkın, heyecanın ve fırsatların da ülkesi olan o mahalle artık yoktur.

Günbatımında, modernleşme arzusuyla daima ileri giden bir ülkenin geride bıraktığı insanlara ve maziye son bir bakış.

QR kodu okutunuz		Dilbilgi fiyat etiketi	tavsiye edilen KDV'siz satış fiyatı
			₺150

Serifikalı no: 44918	ISBN 978-625-6162-76-1	 Doğan Kitap
	 9 786256 162761	